

OJDTI
PO
DARAJ

str. 2

ČLOVEK
NAJ OSTANE
ČLOVEK

str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 8. aprila 1999 ☼ Leto IX, št. 7

BOJNA PA LIDGÉ

Iz CNN televizije nemili gleda v nas aučarno dejte iz Kosova nin na kosovski, albanski, makedonski ali črnogorski - ali črnodušni granici. Na obrazi se ji žalosti ena, kak djagda kusta skuza...

Kak drejvo po viheri. Razšeksano steblo, strgane vejke, samo tū pa tam kakša deževna krapla. Bože skuze nemajo kam spadniti, ka je iz lejpe krošnj ostalo samo par srčasti listov. Na tej listaj kūčijo pa trpečejo, ka une tō dojspadnejo. Nakle, gde so njene mrtve sestrice skuze, pa njini pokojni in merajoči srčni bratčki listi. Nepokopani, ranjeni, krvavi, zamazani, zaničeni, blatni...

Ponižani.

Če rejsan so bili po svoji naturi žitka svejta ponizni, zdaj so je ponižali do smrti. Smrt je njino življenje.

Nedužno aučarno dejte v kosovskom viheri na licaj z zmurnjenim bejlim kristalom človeške duše. 1999-oga leta. V Evropi.

Sramota.

V Belgradi gezero pa gezero lūdi pleše, speja, se veseli, v luft skače od velke radosti. Nika je ne briga, ka je v Evropi ranč Velki keden. Ka ranč Baug méra. Pravijo, ka so prej zato tak karnevalsko srečni, ka Nato bombardira njino

nedužno državo. S tem festivalom protestirajo prauti tomi...

Baug dragi se ne veselijo tomi, ka Kristuš mera? Pa njegvi vučenci. Kosovski antikristuške. V Belgradi so že vōzakelili Clintonovo osmrtnico (gyászhr).

Arkan(djeu) si je že relikvijo (ereklye) tō spravo. Nej iz teja kakšoga svetnika, nej, liki iz merikanarskoga fligara F-117A, šteroga so pri Belgradi dojstrlili ali je sam dojspadno. Tau relikvijo nosi više svojoga srca. Tam dosta praznoga mesta má, ka njegva dušna vejst nikšoga placa ne nūca za svoje rauparske dele v Zahodni Evropi, za gezero pa

gezero lūdi, štere je un pa njegva banda v Bosni dojstrlila, bujla, zaničila, zamasarila, zagutila, obejsila, sfundala, likvidirala, vmorila... Arkan je narodni heroj (nemzeti hōs) doma. Indrik pa pravijo, ka je Arkan(djeu) zato nej pravi arkandjeu, ka je na listi najvejši kriminalcov na svejti, štere čakajo na mednarodni boroviji v Haagi. Stau pa stau gezero kosovski beguncov se vlači po neskončni potaj, vodaj, bregaj, lesaj... Kak djesenske megle. Se trfinijo, kak ribe na sūjom, kak neplavalci nasrejdik maurdja. Starce tak vlečejo za sebov - sila je, ka srbski tanki za njimi hūdo drnjarijo -, kak

lagvi mlajši zginjene podgani. Mlajše pa v svoji vōmordjeni rokaj, kak če bi že male mrtvece nosili. Staro staro babico pelajo v taligaj, kak kūp gnojja. Stari dejdek si pri ognji v lesej dojsūvajo črevlje pa mokresūje noge k plamenom tiskajo. Pa je don najbolje v dūšo zebe... Eske dobro, ka niške ne vej, što so uni, ka so jim Srbi nej samo penaze, prstane, iže vkraj spobrali, liki vse njine dokumente tō: o rojstvi, ženitvi, smrti... Ti samo misliš, ka si ti! Pasoše, ižine papere, avtomobilske registracije, pravice... Če nemajo pravice, nemajo pravice nazaj priti tō nej, ka jim brezi paperov niške nede dau valati, ka so uni

kosovski Albanci, pa ka so uni etan v tisti iži doma bili...

Pa so eske srečni, ka so don živi. Nej tak, kak njini vnaugi domači, štere so (Ark)andjelsko zmatrali, naslednje pa vmorili... Doj leži na zemlo, šiptarska svinja! Kriči, ka naj živi Srbija! Ka?!? Ka ne boš kričo?! Pufl Ratata!... Naj počiva vu meri!

Peklenski karneval. Nej samo v Bejлом gradi. Rejsan istina bau, ka Sibilske knige pišejo? Vej pa je eske nej leto 2000! Ranč nede?

Preminauči keden je na vogrski Duna TV en dober madžarski igralec (szinész) z imenom na -ič govoriu, ka ja na Madžarskom najvejši problem tau, ka Madžari nikše pravice nemajo. V tej državi regerajo manjšine. Toleranca do drugačnosti je prej nikanej drugo kak larifari („humbag, maszlag“).

Šef vogrske parlamentarne partije pa se na ves glas dere v Parlamenti, ka je na Madžarsko samo madžarske begunce iz Vojvodine slobaudno nutri pūstiti. Vse druge pa zacomariti k vrugi nazaj od kec so prišli...

Begunci pa gūnci?

Bojna pa lidgé?

Bojna je tū. Depa gde so lidgé?

Francek Mukič

26. marec, Večje

Ojdi po daraj – Hoditi po darovih

S tem naslovom so želeli Porabci privabiti ljudi v Veržeju na svojo predstavitev v Prlekiji. Obiskovalcev na večerni prireditvi je bilo sicer bolj malo, toda prisrčen sprejem tistih, ki so prišli, je bil v tolažbo nastopajočim.

Kot je predsednik Zveze Slovencev povedal, Porabci smo se prvič predstavili v Ljubljani pred več kot petnajstimi leti. Ker je pa

serija predstavitev zamejskih Slovencev v Cankarjevem domu bila prekinjena, smo si poiskali nova prizorišča, kraje blizu meje. Tako smo se predstavili v Murski Soboti, pri Gradu na Goričkem, letos smo se pa odločili za Prlekijo.

Program predstavitve je potekal ves dan in na več prizoriščih. Lutkarji Osnovne šole z Gornjeja

Prof. Franci Just je gimnazijcem v Ljutomeru prebral tudi "šolske regule", kakor jih je zapisal Jožef Košič.

"Gospod iz Lublane, tau eške nika ne pomejni, če se ge vsedem na vašo štango."

Senika so imeli dva nastopa v Križevcih. Na ljutomerski gimnaziji so dijaki lahko prisluhnili predavanju o založniški dejavnosti Zveze Slovencev. Profesor Franci Just je v uvodu nanizal razvoj prekmurskega slovstva, se osredotočil na publikacije Košičevega sklada, Marijana Sukič je govorila o izdajah Zveze, Marija

V Veržeju so nas pristrčno sprejeli.

Kozar Mukič pa je predstavila nekaj zanimivosti iz etnološke literature, ki je izšla v Porabju. Scenarij večerne prireditve v Veržeju je napisal Milivoj M. Roš. S Porabjem smo se spoznavali preko dogodovščin radovednega gospoda iz "Lublane", ki ga vodi simpatična Porabka. Med tem časom pa botra in snaha hodita "podaraj". V ta okvir je režiser

postavil nastop Gledališke družine Nindrik-indrik, ljudskih pevk iz Monoštra ter Ansambla L. Korpiča.

Zaradi vloženega dela bi se splačalo program predstaviti tudi v naših krajih v Porabju ali gostovati kje na Goričkem.

M.S.

Zaobrniti opuščanje slovenskega jezika v Porabju

V paketu štirih publikacij, ki jih je predstavil Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani, je tudi zbornik Medetnični odnosi v slovenskem etničnem prostoru 1. V zborniku so štiri prispevki, v katerih avtorice obravnavajo raziskave v Monoštru; dr. Albina Nečak Lük: Jezik in etnična pripadnost v Porabju; dr. Katarina Munda Hirnók: Spremljanje medijev v Monoštru; ista avtorica: Medčasovna analiza spremljanja medijev slovenske narodne manjšine v Monoštru in dr. Renata Mejak: Medčasovna primerjalna analiza čezmejnih stikov in percepcij prebivalcev Monoštra o Madžarski in Sloveniji.

Zbornik prinaša tudi teoretična izhodišča in metodološki okvir, proučevanje medetničnih odnosov v Lendavi in Slovenski Istri. Urednica je dr. Albina Nečak Lük, ki je nosilka istoimenskega projekta pri Inštitutu za narodnostna vprašanja.

Raziskovalni projekt "Medetnični odnosi in identiteta v slovenskem etničnem prostoru" so začeli snovati leta 1990. Projekt je bil

usmerjen k opazovanju stališč in pogledov prebivalstva, pripadnikov manjšine in večine, o položaju na narodnostno mešanih območjih vzdolž slovenske državne meje, torej v Sloveniji, Avstriji, Italiji in na Madžarskem.

Dr. Albina Nečak Lük je v sklepnih mislih zaključka uvodne razprave tudi zapisala: "Podatki o jezikovni dejavnosti, zlasti podatki o izbiri jezika sporazumevanja, opozarjajo na to, da osrednji problem obstoja slovenskega jezika v Porabju ni več samo pomanjkanje javnih govornih položajev, v katerih je slovenski jezik primerno sredstvo sporazumevanja, temveč da je madžarski jezik v veliki meri vdrl v sporazumevanje med družinski člani in ogroža medgeneracijsko jezikovno kontinuiteto. (...) Načrtovalci jezikovne politike v Porabju bi torej morali neprestano imeti pred očmi pomen ohranjanja družbenih (in jezikovnih) vezi med generacijami: Ob sleherni dejavnosti, ki jo načrtujejo v

prid ohranjanja slovenščine bi si morali postaviti vprašanje: Ali in kako bo določena dejavnost (vrtec, šola, mediji, itd.) vplivala na utrjevanje medgeneracijskih vezi? Ob tem se je treba zavedati, da je te vezi treba vzpostaviti zgodaj, čustveno in verbalno, če naj se opuščanje jezika spremeni/zaobrne v ponovno oživiljanje jezika..."

Ostale, ravno tako pomembne publikacije pa so triinideseti zvezek Razprav in gradiva, kjer dr. Renata Mejak objavlja razpravo Pogledi prebivalcev Monoštra na sosednjo Slovenijo, ob drugih slovenskih avtorjih so natisnjeni tudi prispevki tujih avtorjev; v angleškem jeziku je natisnjen zbornik o ustavnem in političnem urejanju medetničnih odnosov in konfliktov; sodelavka INV iz Celovca Simona Zavratnik Zimic pa je napisala publikacijo Pogovori s skoroksiimi Slovenci. O etnični identiteti, slovensčini, dvojezični vzgoji in samopodobi.

cR

Konferenca o logistiki

24. in 25. marca je Business park d.o.o. v Monoštru priredil konferenco o logistiki, katere se je udeležilo približno 130 strokovnjakov oz. predstavnikov podjetij.

Konferenco je odprl dr. Attila Chikán, minister za gospodarstvo, ki je med drugim povedal, da so določene težnje, da bi Madžarska postala v srednjeevropskem prostoru regionalni logistični center.

Na Madžarskem deluje več kot 70 "business parkov" ali industrijskih con. Po mnenju ministra bodo preživel tisti, ki bodo imeli tudi vsestransko logistično ponudbo.

Péter Markó, predsednik županijske skupščine Želzne županije, je naštel nekaj projektov, ki lahko prispevajo k temu, da bi Madžarska postala regionalni logistični center v tem delu Evrope. To je predvsem projekt slovensko-madžarske železnice, elektrifikacija Železniške proge Graz-Szombathely-Budimpešta ter posodobitev glavne ceste št. 8.

Štenje

O držini i mladosti

Slovenski pisateu **Lojze Kovačič** (1928) se je naraudo v Baslu v Švajci. Stariške so ta odvandrili, ka doma so si nej mogli krū zaslūžit. Gda so se malo vkūppobrali - par lejť pred drugo bojno - so nazaj prišli v Ljubljano. Tam se je Lojze Kovačič vōnavčo za školnika. Delo je v Lutkovnom

„Videl je ljudi, oblečene v noše in po evropejsko v konfekcijo, ki so hodili po pločniku sem in tja; bili so ko urne barvne lise, pisane zasede (alca) z neutrujenimi obrazy, prikazni iz zraka, mesa in blaga, ki so stopale ko po ponjavah tišine; bilo je dobro, da je bil skupaj z vojaki. Edina ulica, glavna - ena sama pasaža (bazársor) - je bila nad vse hrupna. Sredi nje so vozili avtobusi. Noše na oslih so jezdile ob robu ceste. Ogledoval si je izložbe. Postaval je z vojaki pri fotografu in si z njimi ogledoval fotografije v vitrini: megleni obrazy v trenutni negibnosti so bili na črni lepenki ko slikani katalogi umrlih. Kukul je skoz okno slaščičarne z rdečimi naslanjači med stebri in s tortami pod steklom. Potem je šel naprej do druge izložbe, tretje, vseh po vrsti po eni strani ulice. To je bil nekakšen panoramski kino iz začetka stoletja. Vse ga je kar suvalo v glavo. Pred hotelom so za mizicami med oleandri sedeli tujci. Natakari so jim nosili pladnje (tálca). To je bil dokaz, da tuje dežele ne obstajajo samo na kar-

gledališči v Ljubljani tō.

Lojze Kovačič piše novele, romane pa knige za mlajše. V knjigaj z novelami *Ljubljanske razglednice* (1953) je píso o življenji prausni lidaj v Ljubljani po bojni. V knjigaj *Ključí mesta* (1964), *Deček in smrt* (1969) i *Sporočila v spanju* (1972) - pa o svoji držini, mladosti. Najbaugše Kovačičove knige za mlajše so *Zgodbe iz mesta Rič-rač* (1962). Lojze Kovačič je 1973-oga leta daubo *Prešernovo nagrado*.

V noveli *Resničnost* piše Kovačič o tisti cajtaj, gda je biu sodak, pa so ga s padaši vred vōpistili pa je malo kaulivrat pogledu v varaši:

tah, ampak tudi kot ljudje. Izza neke marmornate palače se je prikazala stara rumenopolta gizdača (dáma) v dimijah, uhanih in čelnem obesku - najbrž ena iz plemena, ki je ustanovilo to mesto.”

Marija Kozar

Vsigdar srmacke, dapa dun veseli (4)

Po veselji pride žalost

Najno veselje se je na žalost obrnilo. Kumaj je deklčina en mešec stara bila, gda je mauž pá mogo notra rutjivati. Že od drugin. Vsigdar so v Kermedin mogli rutjivati, od tistec so je te pelali na Felvidek.

Tak sam žalostna bila, ka tau ne morem povedati. Baug moj! Ka pa bo z nami? Nej moža, nej dela, samo edno dejtece, za stero sam se mogla sama skrbeti pa brigati. Cejlo nauč sam nejspala. Tak sam si mislila, dja mo pa ešťe ednauk dun išla pa svojga moža vidla. Dejte sam vzela pa sam ga k materi nesla, naj ga skrb majo. Pejnaz sam nej mejla, ka bi s cugom išla, pri šogorcej (svakinji) sam si bicikli sprosila. Tak sam išla v Kermedin, steri je od naše vesi 37 km daleč. Dapa lubezen mi je mauč dala, ka sam srečno ta prišla. Mauž je trno veseli grato pa mi je pravo, ka bi nigdar nej mislo, ka ma bom dja tak vōrna žena. Sva par vōr ešťe dūnok vkūp bila. Depa dja sam mogla domau titi, ka me je dejte čakalo. Nadajala sam ga, dost mlejka sam mejla, dokeč sam domau prišla, sam mislila, ka se mi prsi razpaučijo. Tak je bilau, ka do sodake na drugi den tadala pelali. Dūšna

vest me je nej njala, pá sam išla za njim. Sodacke so že notra v bagaunaj bili, samo par minutov sva leko gučala. Gda sva se mogla laučiti, tisto je takša žmečava bila, ka sam mislila, ka tau ne preživem. Dapa dejte je doma bilau pa ma je mater trbelo.

Moja mati so pravli, ka so oni že starejši, vse ne ladajo več, zatok so mi svojo delo prekdali. Tak sam te odjla prat pa čistit školnikom. Dejte sam leko s sebov vzela pa pri deteti vse obredla. Mlejka sam dosta mejla, gda se je nacecalo, je po pau dneva spalo. Gospa školnica je trno dobra dūša bila, mi je kakši gvant pa jesti vsigdar dala. Te sam se več nej bojala, ka mo lačna. Gospa so me trno radi meli. Oni so tō meli vnuke pa dja sam vse včīnila, ka je trbelo. Šaulo sam tō dja čistila. Če je dejte nej spalo, te ga je gospa skrb mejla.

Tak je odišlo šest mešecov, oktobra je moj mauž domau prišo. Te je on tō slūžo, malo kaj pri zidaraj, malo v gauški. Naša lubezen je vsigdar vekša bila. Poštūvali smo se, radi smo bili, ka smo leko vkūp živali. Deklično je mauž

trno rad emo, dejte se je tō veselilo oči.

Na sveti den (božič) smo eden mali krispan naredli, dapa nej je pravi cukur viso gori. Iz krep papira smo redli cukur, repo smo notra djali. Na krispan smo obesili djapke pa oreje, dapa dun je lejpi bijo.

Par mejšecov je brž odletelo, prišla je sprtlejt. Mojga moža so že od tretjim odvlekli za sodaka. V Vojvodino, v Ujvidek so ga pelali. Tau je srečo emo, ka ma je nej trbelo na front titi. Dvej leta je nej domau prišo, liki zato sam vsigdar glas dobila od njega.

1943. leta se je že vidlo, ka Nemci bojno zgūbijō. Krepka zima je bila, Rusi so Nemce pri Doni zbili. Vaugri so tam tō 130 gezero soldakov zgūbili. Tjelko devic je ostalo pa tjelko mlajšov brezi oče?! Iz naše vesi - kakoli je mala, koman 400 lidi - je devet mladencov tam ostalo. Prevnaugo vlovencov je tō bilau, ka so po 5-6 lejť mogli Rusom v rudnikaj (bányában) delati.

Baugi sam stokrat hvalo dala, ka je moj mauž nej vlovleni bijo.

E. Sukič

PRIHAJA CIRKUS!

PRIŠO JE CIRKUS - v Somboteu iz Maribora. Nej pravi, lutkarski. Igralca mariborskoga lutkovnoga gledališča Karla Godič i Danilo Trstenjak sta s svojimi lutkami - črv, žuna, maček, muš, bába, možak - napravila cirkus v lutkovnom gledališči Mladinskoga kulturnoga centra (MMIK) v Somboteli. Malo sta gučala slovenski, dosta sta spejvala, pa je madžarska publika donk vse razmejla, pa se je radūvala lutkovni igri.

Lutkovno gledališče Maribor je od 1974. leta mau nutpokazalo skor 100 lutkovnih iger, štero je skor desetgezerokrat ponovilo. Te predstave je vidlo več kak milijon pa pau mlajšov. Šest igralcev se na leto nutnavči 3-4 nauve igre. Nastopajo po cejli Sloveniji, pri Slovencej v Avstriji, i Italiji. Bili so že v Nemčiji, Angliji, Argentini, na Poljskom, Češkom, Hrvaškom i na Japonskom.

Slovenska samouprava in Slovensko društvo Avgust Pavel bi rada organizirala tečaj (tanfoljam) slovenskoga jezika za Slovence v Somboteli. Če do se flajšno včili, drugo leto pozovemo igralce lutkovnega gledališča iz Maribora, naj nam tō nika lejpora zašpilajo.

OD SLOVENIJE...

PROTEST SRBOV V SLOVENIJO

V Ljubljani so proti napadom zveze NATO na Zvezo republiko Jugoslavijo protestirali člani Srbske skupnosti v Sloveniji. Okoli 5000 udeležencev protesta se je zbralo pred pravoslavno cerkvijo, nato pa so se odpravili proti amerškemu veleposlaništvu, kjer so prižgali sveče. Protest je minil brez izredov.

SODELOVANJE Z ROMUNIJO

Državna sekretarka za ekonomske odnose s tujino Vojka Ravbar je sprejela romunskega veleposlanika Vasilea Jirjea. Pogovarjala sta se predvsem o možnostih povečanja in krepitev gospodarskega sodelovanja med državama. Strani sta pregledali nekatera možna področja za krepitev sodelovanja in pri tem izpostavili živilsko-predelovalno industrijo. Strinjali sta se, da obstajajo možnosti za prenos izkušenj in tehnologije na različnih področjih.

MOCK NA OBISKU

Slovenijo je obiskal nekdanji avstrijski zunanji minister in avstrijski podkanceler dr. Alois Mock. Srečal se je s predsednikom države Milanom Kučanom, predsednikom državnega zbora Janezom Počobnikom, zunanjim ministrom Borisom Frlecem in ljubljanskim nadškofom Francem Rodetom.

POMOČ ZA BEGUNCE

Tudi slovenska Karitas si prizadeva za pomoč beguncem, ki morajo zapustiti svoje domove na Kosovu. Navezali so stike s sestrami usmiljenkami in s Karitas v Makedoniji, s predstavnic Karitas v Albaniji Mirjam Praprotnik, iščejo pa še povezavo s Karitasom na Kosovu in v Črni gori. Za begunce, ki so našli zatočišče v okolici mesta Drač v Albaniji, je slovenska Karitas pripravila dve pošiljki hrane in obleke.

NémarKejp (14)

CECKATI RAČUNALNIK

V eni velki madžarski banki so dolgo nevolu meli, ka se je enomi njinomi kompjuteri dostakrat, zmej-salo', ka je sam od sebe pisati začno. Majstri so v servisi večkrat prejk poglednili mašin, pa so vsakšo paut pravili, ka je z računalnikom vse v redi. Viruša so to nej najši na mašini. Pa so jim telefonerali, ka té vrug znauva sam od sebe piše milijone pa milijarde. Té so jim v baudi nauvoga dali. Za par dni je prišla nauva reklamacija... Mujs je titi, so si mislili majstri, pa pogledniti tau čudo!!!... Kam čudo so se nej djali, gda so zaglednili, ka na monitori rejsan švigačo litare pa numare. Ženska pri kompjuteri pa ne drukniva, liki na stoli med nikšimi papiři razskapa. Té so se enomi računalnikari neznažnje moške oči dojpokšleznile s šklizvoga monitora pa na fejsit pičarko počusnile. Skor ma je sapa stanila, gda je vüdo, kak so lejpi kraugli cecki na drauini druknivali, gda se je gospodična malo naprej naslonila, ka naj bi dosegnila papere.

Na začetki je dosta lüdi tak mislilo, ka so kompjuterski viruši kakše stvarine. Tak kak buje, vüši, mravle, bakterije, bacili pti. Namé so to spitalvali, če se ne bogim od takšoga računalnika z virušom, ka od njega dobim našec. Pa prej kak té stvarine nut v mašin pridejo? Najprva se nut v rami skrivajo? So grde? Kos-male? Pa gda računalniki viruše majo, te njim to teče naus pa uni to kitajjo?... Računalniški viruši so takši skriti programi, šteri škodo delajo. Naprliko mi dojzbrisejo tau, ka sam dote-gamau napiso, ali mi vözakapčijo monitor, ali par redauw vözbrisejo iz tistoga programa, s šterim tau svoje pisanje pišem. Kak če bi enim grablam vse zobce vöposkübili, vi pa bi mogli kermo obračat liti...

Če smo že pri stvarinaj. Prvi računalnik je v teoriji stauaro, vönajšo Madžar János Neumann v Meriki. Prvi računalnik za lüstvo pa je to madžarski patent biu, vej pa so ime Commodore Madžari naaupek tak izgovarjali, ka Komondor, tau pa je ime velkoga madžarskoga psa.

Na začetki so lidge mislili, ka je računalniška müš to prava müš, štera se v mašini skriva. Gnauk sam v službi emo in-venturo (létar), pa ma je gospa najprva pitala, če v zamanici ali gde indrik držim tiste 20 müši, ka tu na papiři piše. Gda smo se na žmetni zgucali, ka so müši tisti mali plastični drečki, štere novinarge v rokaj stiskavajo (brrrrr!), je začnla iskati 20 stolic. Engliška rejč (mouse), 'pad' (taci, po šterom 'müš' vlačijo - egérpad) vögrski pomeni 'stolica'...

Čuden stvar je té računalnik. Némárkejp piše, guči, mala, spejva, pleše, telefonira, vö z banke penaze kradne, dojzmrzne, kija, brele...

Telko vse delati, te pa nej čüda, nej, če se ma včasik zmejša, gda ga lejpi kraugli cecki mlade pičarke tak na fajni šlatajo...

Francek Mukič

Podpora mladim agrarnim podjetnikom

Ministrstvo za kmetijstvo in razvoj podeželja ima poseben program za razvoj družinskega kmetijstva, za ugodno kreditiranje privatnih kmetov. Za podporo lahko prosi vsak madžarski državljan, ki se želi ali se že ukvarja s poljedelstvom ali z živinorejo.

Podpora lahko zaprosite tudi vi, če:

- niste dopolnili 40 let,
- postanete podjetnik agrarnega sektorja,
- želite izoblikovati konkurenčno družinsko kmetijo,
- dosežete letno najmanj 1 milijon dohodka,
- izjavite, da od države kot mladi kmetovalec ne dobivate druge podpore,
- imate srednjo strokovno izobrazbo ali si jo pridobite v dveh letih,
- imate kupnoprodnajo ali predkupno pogodbo zaželeno mehanizacije,
- imate dovoljenje za obnovitev že obstoječih objektov ali za novo investicijo,
- imate predhodno izjavo banke, kjer bi zaposlili za kredit.

Dotacija lahko doseže 30 % kupne cene določene mehanizacije ali nove investicije, v višini 15 milijonov forintov. Subvencija na obresti lahko doseže 80 % osnovnih obresti, ki jih določa Nacionalna banka. Kredit za nakup osnovne mehanizacije ali za rekonstrukcijo lahko doseže 30 milijonov forintov.

Če sprejmete prošnjo za dotacijo se mora skleniti kupoprodajna pogodba do 1. decembra 1999. Rekonstrukcija že obstoječih objektov in investicija novih objektov se mora končati v 24 mesecih.

Prošnjo morate odposlati najkasneje do **1. junija 1999** na Kmetijski urad Železne županije. Urad bo prošnjo v 15 dneh strokovno ocenil in odposlal na Ministrstvo za kmetijstvo. Dokončno rešitev prošnje bo opravila strokovna komisija ministrstva.

Če želite pridobiti dodatne informacije, se obrnite na:

- Državno slovensko samoupravo na Gornjem Seniku,
- Zvezo Slovencev na Madžarskem v Monoštru,
- Generalni konzulat RS v Monoštru.

Fiatl agrárvállalkozók támogatása

A Földművelődésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium kedvező támogatási formát dolgozott ki a családi gazdaságok kialakítására, valamint a fiatal agrárvállalkozók támogatására. A támogatást azok a nagykorú magyar állampolgárok vehetik igénybe, akik mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkoznak vagy kívánnak foglalkozni.

A támogatást Ön is igénybe veheti, ha:

- még nem töltötte be 40. életévét,
- egyéni vállalkozóként fog tevékenykedni,
- korszerű, versenyképes családi gazdaságot hoz létre,
- évente legalább 1 millió forint mezőgazdasági árbevételért ér el,
- nyilatkozik, hogy minál fiatal agrárvállalkozó más támogatásban nem részesül,
- szakirányú középfokú végzettséggel rendelkezik, illetve vállalja ilyen végzettséget biztosító szakiskola elvégzését 2 éven belül,
- rendelkezik a vagyonterhek megvásárlására vonatkozó adásvételi szerződéssel, előszerződéssel,
- rendelkezik előzetes engedéllyel a meglévő létesítmények felújításáról, illetve az új beruházások kivitelezéséről,
- hitel felvétele esetén rendelkezik a hitelintézet előzetes nyilatkozatával.

A vissza nem térítendő támogatás mértéke a beruházási költség 30 %-a, de legfeljebb 15 millió forint. A kamattámogatás mértéke a jegybanki alapkamattól 80 % -a. A vagyonterhek vásárlásához, rekonstrukciójához, létesítéséhez felvett hitel összege legfeljebb 30 millió forint.

A pályázat pozitív elbírálása esetén a vagyonterhek megvásárlására legkésőbb 1999. december 1-ig sort kell keríteni. A létesítmények rekonstrukcióját, illetve az új beruházásokat 24 hónapon belül kell befejezni.

A támogatási pályázatot legkésőbb **1999. június 1-ig** lehet az illetékes földművelődésügyi hivatalhoz benyújtani. A hivatal a pályázatot 15 napon belül véleményezi és megküldi a minisztériumnak, ahol az elbírálást egy szakértőkből álló bizottság végzi.

További információkért a következő szervezetekhez fordulhat:

- Magyarországi Szlovének Szövetsége Szentgotthárd,
- Országos Szlovén Önkormányzat Felsőszőlők,
- Szlovén Főkonzulátus Szentgotthárd

Te eden je nej vedo vogrski, te drugi pa nej slovenski...

Nega dolgo, gda sam v Sakalauvcaj nistarne lepe vore doživejla pri držini Nemeš. Ka pri šteri Nemešovi je pitanje zatok, ka v Sakalavci se več ludi piše Nemeš. Pa če se tak bližamo k držini, ka prej je mladi vert član dramske skupine Nindrik-indrik, je eške itak nej dobro, zatok ka sta dva Nemeša člana skupine. No, te pa ostanimo pri skupini! Od tistoga Nemeša je guč, steri je špilo Buncleka. Etak pa zagvušno vsakši zna, od šteroga Nemeša je guč. **Števan Nemeš** žive v ednom najlepšom deli vesi. Malo na brejgi, tak malo na samom. Mladi vert je eške nej štirideset lejt star, depa tak pravi, ka je on eške tista generacija, stera je v otroški lejtaj eške nej vedla vogrski.

Pišti, gda pa kak si se navčo vogrski?

"Tak pet lejt sam star bio, gda je moja sestra zaročena bila z ednim pojmom. On je Vogrin bio. Je tuj pri nas bio pa sva vkup odjla goba iskat. Navola je samo tau bila, ka je on nej vedo nikanej slovenski, ge pa nikanej vogrski. Depa zatok sva iskala pa odjla po gauški. Med tem sam se pa dosta navčo vogrski. Deca se strašno brž vči jezik."

V vašoj držini eške žitevo tvoja mati, tvoja sina babica. Ka tau znamenuje pri jeziki?

"Tau je dosta vredejo zatok, ka moja mati z nami samo slovenski gučijo. Tak pa sam dja to nej pozabo, no pa moj mali, sedem lejt stari Benjamin tu vse razmej, pa malo guči slovenski tu. Sploj pa kakšo hamišijo pa bola kaj za hejc zna povedati."

Letos že tretjo leto špilaš v porabskoj dramskoj skupini Nindrik-indrik.

"S sakalauvskimi gasilci smo ranč v Sloveniji bili, gda smo nazaj po pauti na D. Seniki malo stanili. Tam smo se

srečali s Klaro Fodor (sekretarica Zveze Slovencev) in tak je prišlo do toga, ka nas je prosila za tau. Meni se tau vidi, sploj pa zatok, ka se je dobro držati k kakšoj skupini. Tau mi je tu sploj lepau, da na odri tak gučim, kak gučimo slovenski tuj v Sakalauvcaj."

Zakoj? Kak gučite v Sakalauvcaj?

"Tak mislim, ka vsi vejmo, ka malo ovak kak, povejmo v Števanovcay, ovak kak na G. Seniki, ovak kak Slovence. V skupini smo pa igralci iz različni vasnic, po mojom je ranč tau lepau. S tejm vred se pa dosta besed navčimo tu, takše besede, stera naš porabski jezik ne pozna, ne nūca. Na priliko: oder, vaje, pa eške dosti slovenski besed. S tejm smo bogatejši."

Gda sam prišla, sta me s tvojim 7 lejt starim si- nom čakala. Pa kak sva si pripovedjala, se je videlo na njegovom obrazi, ka on razmej slovenski. Guči ti?

"Benjamin vse razmej, tau leko zavalim svojoj materi, stera z njim samo slovenski guči. Tau je tu istina, ka dja, sploj pa moja žena, ne gučiva z njim slovenski pa bi tau nej zamanjsko bilau."

"On vse zna," pravijo stara mati, "če kaj gučimo od koga ali kakoli. Dosta kaj pa zna povedati, zatok ka si miva samo slovenski gučiva. Na kakšo smešno delo je pa sploj pozoren. Če ma pravim, povejmo, samo telko: *dragi moj golau- bec*, te on tak nag- nauk pravi: *primi me za gaubec*. Pa dosta-dosta takšoga

kaj znava mūva. Vōlkiva "padaša" sva tu. Na teltja, ka se je zgodilo, gda mi je eden zranjek sin edno kupico palinke naleko, je Benjamin tau napamet vzejo pa mi je v palinko malo kakaona vlejo. Pa te se je spuco v šaulo. Gda je prišo iz šaule, je pito, kakšna je pa bila palinka. Na, tak se miva eden z drugim hejcava." **Andreja, ti kak "trpiš" tau, da Pišti, tvoj mauž, odi špilat, odi na vaje pa je za toga volo večkrat nej doma?**

"Gda je začno ojditi, mi je buma nej fajn bilau. Obadva delava, sploj malo sva doma, pa gor na tau po sobotaj ali nedelaj znauvič odide. Na, gnes sam se že zmirila s tejm. Do tejsa mau sam vsakšo igro poglednila pa morem povedati, ka se mi vidi, kak špilajo."

Pišti, kak si že ti, depa žena je tu prajla, takšo kaj dosta dela prosi, dosta cajta, ka človek od držine more vkraj vzeti. Kak čutiš, vredejo je

delati, splača se? Zvūn te skupine eške kaj delaš?

"Po mojom je vredejo. Dobro se človek čuti, če vej, ka leko kaj napravi za ludi. Pa te je človek sam s sebov to bole zadovolen. Dugo dugo lejt sam v vesi pri gasilcaj delo. Zdaj sam pa trener futbolistov D. Senik-Sakalauvcay. Tau tu sploj dosta cajta prosi. Zdaj, gda se že začnejo nogometne tekme, me mauti pri dramskoj skupini to, ka se programi včasik križajo. Takšoga reda ali tau ali tisto je potrebno pustiti. Če se človek "notzmejša" v kaj takšoga pa če ma uspehe to, te buma se žmetno od tauga vkraj vzeš. Na peldo samo telko leko povejmo, ka gda vleti ne špilamo v dramskoj skupini, kumaj čakam, naj zima bau, ka mo se znauvič kaj leko včili. Splačati se etak splača, nej ka bi stoj na kakše pejnaze mislo."

Benjamin je eške mali, depa zatok se že zdaj malo vidi, na koj je on valaun?

"Benjamin se vidi dramska skupina. Njema je ne pozablana igra "Županova Micka" zatok, ka sam dja tam Buncleka špilo, pa se je njemi tau fejt vidlo. Eške gnes me včasik tak zove. Depa Benjamin sploj rad ma nogomet. Etak se je pa dau že notspisati v Slovensko ves, gde špilajo v županjskoj ligi, pa za toga volo morajo meti mladinsko ekipo to. Tak ka iz Sakalauvec odi ta 14 mali pojbičov. Ovak je pa tak, ka če gde naša ekipa špila, ta moja držina vsigdar de, pa pogledna tekmo (mērkōzēs). Žau, mati nej, ona že ne more ojditi tak daleč. Našo skupino je tu samo gnauk vidla.

Tak mislim, če mo mogo, mo delo v tej skupini, ka mi je tau na veliko veselje."

I. Barber

... DO MADŽARSKE

PRIREDITVE

- Slovenska manjšinska samouprava na Dolnjem Seniku je 5. aprila priredila 5. slovenski kulturni dan, na katerem je ob domačih malčkih, učencih OŠ G. Senik sodelovala tudi gledališka skupina s Trdkove Igra, ki so jo predstavili, je bila drammatizirana na osnovi zgodbe I. Barber z naslovom Rožika. Ob tej priliki so predali tudi nove prostore slovenske samouprave.
- 7. aprila so odprli v Monostru razstavo mladega slikarja Jožefa Gyečka z naslovom Tu in tam. Del razstave si lahko ogledate v avli gledališke dvorane, del pa v Slovenskem domu do 30. aprila.
- 11. aprila prirejata Slovenska samouprava in folklorna skupina na Gornjem Seniku prireditev z naslovom "Plešimo, spevajmo". V programu bodo sodelovali domači folkloristi, FS iz Beltincev, otroška folklorna skupina G. Senik, učenci slovenske glasbene šole na G. Seniku ter duo Rumič in Remenar. Program se bo začel popoldne ob 3. uri v kulturnem domu.

ZNANSTVENO-RAZISKOVALNA KONFERENCA O MANJŠINAH

Madžarska akademija znanosti in Urad za manjšine prirejata 8. in 9. aprila konferenco z naslovom Vprašanja narodnih in etničnih manjšin na Madžarskem na prelomu tisočletja. Konferenca bo svoje delo opravljala v petih sekcijah, v katerih bodo razpravljali o manjšinskih samoupravah, o uveljavitvi manjšinskih pravic, o institucijah ohranitve kolektivne identitete, o pouku materinščine. Posebna sekcija se bo ukvarjala s položajem ter družbeno integracijo Romov.

Slovinci na Madžarskem v javnem življenju je naslov predavanja Marije Kozar, etnologinje muzeja Savaria, ki ga bo imela 8. aprila v prvi sekciji.

Mejni prehod Gornji Senik-Martinje je od 1. aprila odprt od 7. do 21. ure.

Človek naj ostane človek

Ves Števanovci leži sedem kilometrov od Varaša. Če se pelamo prauti vesi, z enoga brga kumar priletimo dola pa smo že na drugom. Etak se pa sama ves vleče po lejpi dolinaj pa eštja lejpi brgavaj. Gor na brejji majo svoj center, gde je cerkev, župnišče, kulturni daum, ambulanta, pošta, baula s krčmau, cintor, vrlec, na enom drugom pa zidina, ka je ške v tisti lejpi časi tabor biu, gnes ga pa majo za turiste.

Spodkar v dolini, kak se pelamo prauti Otkovcaj, se pa zdigava visika zidina, stera se že od daleč vidi. Tuj so pisarne samouprave. Med delavci sam najšla nauvo županjo, gospau Dorino Dončec, stero sam prosila, naj se nam nota-pokaže, da bi go leko spoz-nali.

"1957. leta sam rojena v Marosvásárhelyi v Erdélyi. Šaule, od osnovne šaule do univerze (egyetem), sam zgoutačila v rojstnom varaši. Diplomirala sam kak barberkinja (zdravnica). Zvojn vogrskoga gučim več gezikov, romunsko, francosko pa rusuško, srednje dobro englesko pa taljansko. Mam 16 lejt staro (h)čer, vči se v gimnaziji Jurisich Miklós v Kőszegi. Ona tū barberkinja štje biti.

9. apriliša 1990. leta sam prišla na Vogrsko. Par mejsacov sam delala v špitalaj za prizadete (Szociális Otthon) v Varaši. Od 1. septembra mau do gnesden sam pa barberkinja v Števanovci. Sprvoga sam delala kak okrožna (körzeti) barberkinja, od 1996. leta mau - gda sam dola djala strokovni izpit - kak hišna barberkinja."

• *Ka brodiš nazaj na te devet lejt kak barberkinja v Števanovci?*

"Leko ti povejm, ka sam dosta pa redno mogla delati. Spr-

voga je težko bilau. Ambulanta za betežnike je bila srmaško, primitivno opremljena z zdravniškim škerom. No, za te stvari smo z natečaji (pályázat) sprajli telko pejnaz, ka gnesden ves ma moderno ambulanto. Največ

trūda pa časa sam nūcala zatok, ka bi zdravstveno kulturo zdignila.

Brodim na tau, ka so se lidge nej zavedali, ka se človek ležej leko zavrača, če pravoga ipa dé k barbejri, če notadrži barbejrove tanače, če redno nūca tisto vrstvo, ka barbejr spiše gor, če se s svojim betegom poredoma zglaši pri barbejri. Beteg je nej sramota, liki nevolja, zatok sam dja tuj, naj pomagam, naj betežnik vse menja trpi, vseprvin ozdravi. Leko si povejm, ka sam 3-4 lejta nūcala zatau, naj se lüstvo k toma vcujzeme. V tej lejtaj skur nej bila takšna nauč, ka bi me stoj nej zvau k betežniki. Gvūšna sam bila, ka se da navčiti, gda pa zakoj trbej titi k barbejri. Samo dosta moram med njimi biti. Dja sam odla od iže do iže, dosta sam se pogučavala z njimi, naj vsebola spoznam lüstvo pa nijivo zdravje. V tej sam tū gvūšna bila, če me oni redno spoznajo, mi zavūpajo. Gnesden ti leko povejm, ka se je vredno bilau trūdit. Trno

lepau se porazmejno kak človek s človekom pa kak betežnik z barbejrom. Čūtim, ka mi zavūpajo, me pošōjavajo pa radi majo, ranč kak dja niji. Dja že tau za velko cenim, ka vzemejo pomauč od drūgoga. Tau je slovenska kra-

jina, tuj se lidge bola vsē zaprejo, če majo kakšno nevolu, neštjejo, ka bi zvojn družine stoj zvedo. Gda sam es prišla, sam vidla, ka je nisterne sram bilau zavolo svojoga betegga, kak če bi sami bili krivi. Po pravici ti povejm, ka bi že večkrat leko

ūšla v Varaš v ambulanto ali v špitale delat. Depa nej bi se mogla od toga kraja zdaj že vkraj vtrgniti. Tak čūtim, ka bi nika sama sebi vōvtrgnila, tuj njala. Gnesden že mam prosti čas, ka sam si sprvoga nej mogla dopistiti. Ja, našo delo je nej leko. En barbejr se vsakši den mora včiti. Telko vse nauvoga je, ka če se ne včiš, zaostaneš. Tau pa betežniki nagnauk vpamet vzemejo. Vsi vejmo, ka je z lidami delati težko. En barbejr ma velko odgovornost, mora vedeti, ka je človekovo življenje v njegvi rokaj."

• *Tak brodim, ka je tvojo življenje tū nej tak leko, kak se od zvūna vidi.*

"Po pravici ti povejm, ka sam do tejmamau dosegnila, sam se za vsakšo stvar redno mogla potrūdit, delati. Dja sam furt mejla cilje pred seov. Tak brodim, če človek toga nejma, ranč ne vej, ka škē. Ka nazaj vardjem, od tistoga časa sam barberkinja stejla biti. Zatau sam napravla vse, ka je trbelo. Istino, ka mi je držina

vse včnila, moje delo je bilau redno se včiti. Od svoji starišov sam furt tau čūla, kelko gezikov vejš, telko si vrejden. Etak sam na tejn bila, naj se vse več gezikov navčim. Moja mama je Vogrinka, oče pa Romejnar. Mi smo se v držini pogučavali vogrski, romunski pa rusuški. Vsi smo na tejn bili, naj se vsebola navčimo rejč drūgoga. Pri nas se je nikdar ništje nej spravlo s tejn, sto kakšne narodnosti je. Vsi smo lidge, stere smo nej po narodnosti cenili, liki kakšen človek je, ka je napravo. Zatok je pa namē tak v glavau vdarilo, gda je v Romuniji vōvdarila nevolja pa se je politični sistem spremeljno, te je vōprišlo, ka se buma tau šte, če si Vogrin ali Romejnar ali Cigan ptd. Bila sam fejs razočarana (csalódott), najbolje zavolo tisti lidi, stere sam do tistogamau pošōtvala pa cenila. Tomi se leko "za(h)valim," ka sam na Vogrskom. Dja sam si na tau nikdar nej brodila, ka tanjam svojo domovino."

• *Ka si brodiš o tejn, ka je ves tebe izvolila za županjo?*

"Priznam, ka sam trno vesela. Zame tau trno velko pošanje pomejni. Istino, ka sam se nej sama od sebe zglašila, lüstvo me je prosilo, nagačavalo, naj kandidiram. Tak sam si brodila, če oni želijo tau, te moram sprobati. Tau, ka je lüstvo z vekšoga name, pa nej na domanjoga človeka glasovalo, mi je pokazalo, ka me cenijo kak človeka. Zatok pa tak brodim, ka dja dosta vekšo brigo moram meti za ves, od mene gvūšno več čakajo kak od enoga domanjoga človeka. Če človeki zavūpajo, te s celjo močjav mora na tejn biti, naj vse več pa vse baugše opravi svojo delo."

• *Ka vse bi rada napravla samouprava v lejt štiri lejtaj?*

"Najprvin tau, ka ves olepšamo. Naša mala ves naj tak vōgleđa, ka de lidi z drūgi

krajev tū se vlejkla. Mam lejp pokrajino, samo go moramo vred držati. Ustanovili smo Drūstvo za olepšanje vesi. Etak leko kaj pejnaz spravmo na natečaji. Moramo pomagati pa pobagšati delo futbolistov, gasilcov, žen, stere spejavajo. Vred trbej djasti zidino tabora, ka mam za turiste. Na srejdji vesi stodji prazna karsarna, stera je že skur vcejlak fertig. Na tejn že delamo, naj se že gnauk nika gene.

Ves s pejnazi trno lagvo stogi. Od rosaga malo pejnaz dobi takšna mala ves, kak je naša. Težko držimo gora šaulo, ka nas dosta košta, mlajšov je pa malo. Letos nam pauleg šaule več kak 7 milijonov forintov fali, ka nikak mujs moramo naprej sprajti. Če ovak nede, se obrnemo na Ministrstvo za šolstvo, na poslance v parlamentu, na vsakšoga, steri ma kaj do toga. Eštja dobro, ka je dosta natečajov vōnapisani. S takšni pejnaz smo sprajli nauvo pohišto (bútor) za pisarno samouprave, računalnike. Meli mo 9,5 milijonov vrejdnosti mašine za paversko delo, tau tū iz takšni pejnaz.

Škemo meti več kulturni programov. Februara smo baur vlekli, gda je ves pokazala, ka se dostavse da napraviti. Tak vidim, ka se mladi že samo vogrski pogučavajo med seov. Če je že slovenska ves, radi bi se povezovali s Šalovci. Etak bi naši leko odli ta pa naaupek pa bi se slovenska rejč mogla nūcati. Če smo že tū skrak pri tromeji, ne škaudi, če se povežamo z eno vesjo iz Avstrije. Mi moramo staupti do drūgi, ne moramo čakati nika, ka nas je malo. Depa ena mala ves tū leko napravi svojo, če štje. Na tejn mo delali, naj vsakši rad ma svojo ves, naj go pošōtva. Lidge se morajo pošōtvati med seov pa ceniti delo eden drūgoga."

Klara Fodor

OTROŠKI

Milivoj M. Roš Kak škrat Babilon pomaga zaljubljenim

Sportoletje je dun tisti čas, gda se vse, ka dé pa plejzi, zalubi. Moram prajti, ka tou ne vela za škrata Babilona. Un je takši, ka se zalubi v tistom časi, gda je niške nej zalubljeni. Takša je ta naša mala nevoula. Dapa, tou ne pomejni, ka bi un v tom časi od lubezni vkraj bejzo. Gde pa! Trno se njemi vidi, gda so fčele, vrabli, pavoki, štrki, male muši, droubna deca pa velki lidje zalubljeni do vuj pa ške više. Lejče nad njimi in šté srca, stera vse kouli njega plavajo po zraki in se smijejo v tisto njegvo dugo pikečo bradov. In te včasi prileti do takšoga človeka tó, steri je v svoji lubezni trno žalosten. Po domanje povejdano, do človeka, steri je nesrečno zalubljeni. Vej pa je istina, ka gestojo srečne lubezni pa zaka ne bi bile nesrečne tó.

Bilou je eno trno zalubleno sprtoletje. Bilou je takšo sprtoletje, ka so se ške dejdeki pa mamce na nouvo zalubili. Zalubo se je kuman vozraščeni Lujzek tó, dapa, njegva lubezen je nej segnola do njenoga srca. Njoj je ime Marija. Vej se njoj je Lujzek zato vido, dapa... Dapa, samo vido in nika drugoga. Un pa njoj je piso pisma, noso korine, kupo prstanek, dapa... Dapa, nej njoj je seignolo do srca. Bole jo je rad emo, bole ga nesrečna lubezen vmarjala. Sedo je tak vinej za stolom v toplom sprtoletnom večerji in njoj piso že sedmo pismo. Sam s sebov se je zgucó, ka je tou slejgnje pismo. Če ga po tom nede škela meti, naj vse vrag vzeme. Začo je pisati:

- Lúba moja Marija...

Kak je tou napisó že njemi je skuza prejk po lici spadnola na paper in ranč te, gda se je tou zgoudilo, se je po zraki prineso škrat Babilon. Ške prle, kak je sploj redno pogledno v njegvo srce, že je vedo, ka Lujzeka mantra. Seu se njemi je na levo ramo in poslušo, kak trpi njegvo mlado srce. Bole, kak si je gučo, ka tou nej njegva briga, bole se njemi je Lujzek smilo. Nej so ške minole tri minute, že je biu bole skuznati od Lujzeka, tak si je tou njegvo nesrečno lubezen k sebi vzeu.

- Tou več ne morem trpeti, si je zbrisó od djoukanja šmrklavi nous in se vseu na Lujzekovo rokou. V tistoj minuti je rouka več nej pisala pismo, liki je sama od sebe začala pisati zalubleno pesem:

*Kamakoli obrnem oči,
sigdar samo ti.
Kamakoli sunce sije,
sigdar do Marije.
Kamakoli ške srce,
sigdar ta do te.*

Gda je Lujzek skončo pesem, je škrat Babilon na njou ške trikrat plúno in že na drugi den, gda jo je Marija preštejla, je bila zalublena do vuj pa ške više. Vej se v koga? V Lujzeka! In bila sta srečniva. Srečen je biu škrat Babilon tó, ka je že palik ednomi srce pripelo drugoga. Mogouče pa je vse tou napravó samo zato, ka se ne bi djouko zavolo nesrečne lubezni.

(ilustracija: M. Kozar)

Moja šola gimnazija

Stara sem 18 let in hodim v četrti razred monoštrske gimnazije Mihály Vörösmarty. Ta šola ima dolgo preteklost, stara je že več kot 100 let, ustanovili so jo l. 1893. Leta 1997 so jo dogradili.

Sto let staro stavbo veže z novim delom velika in svetla avla, ki je primerna za prireditve. V njej je mnogo lepih cvetlic, tukaj je tudi bife, kjer lahko dijaki kupujejo razne sladice in druge dobrote. V novem krilu sta slovenska oz. nemška jezikoslovna kabineta, kjer so računalniki in tudi magnetofoni, da bi se lahko učinkovito učili jezike. V novem delu je 9 učilnic in radijski studio. Tisti del povezuje telovadnico in staro zgradbo gimnazije. Telovadnica je dovolj velika, žal, pozimi malo mrzla.

V "starem" delu je knjižnica, v kateri je šestnajst tisoč knjig, med temi so leposlovne, strokovne, znanstvene izdaje, učbeniki, slovarji, leksikoni, enciklopedije itd. Del knjig je darilo iz Slovenije: slovenske mladinske, leposlovne knjige, pesniške zbirke, učbeniki, albumi in leksikoni. Tu imamo še novo video-fonotehniko, kjer lahko poslušamo glasbo in gledamo televizijske oddaje ali video.

Profesorji imajo obnovljeno zbornico, ravnatelj in podravnateljica pa imata lastni pisarni. Tudi knjigovodja, tajnica in vodja finančnih zadev imajo svoje prostore.

V nadstropju so kabineti za fiziko, kemijo in biologijo, vsak kabinet ima laboratorij in predavalnico. Dijaki, ki se učijo angleščino, morajo prihajati

sem, ker je tu tudi angleški jezikoslovni kabinet.

V naši šoli se lahko vključimo na internet. Imamo dva računalniška kabineta, kjer je devetindvajset računalnikov. Mene najbolj zanima informatika, zato preživim tu zelo veliko časa.

Šolo obiskuje približno dvesto petdeset dijakov. V šoli se lahko učimo štiri jezike: slovenščino, nemščino, angleščino in italijanščino. Slovenski jezik se uči premalo učencev.

V našem razredu nas je 25, od tega 21 deklet in 4 fantje. V zgradbi se počutimo dobro.

Naša gimnazija je najbolj moderna v županiji.

Katalin Daniel 12. b-r.,
Gimnazija Monošter

Tridnevni izlet

12. marca smo brat, njegova prijateljica in jaz odpotovali k očetovim sorodnikom v Györszentiván. Že v četrtek smo se pripravili, da bi se lahko v petek po šoli in delu takoj odpravili. Ob štirih smo šli od doma, med potjo smo kupili nekaj hrane, ker traja pot tri ure. Tudi bencinski rezervoar smo napolnili. Ob sedmih smo bili v Györszentivánu. Sorodniki so nas že zelo čakali. Šli smo v hišo in se pogovarjali, ura je bila že enajst, ko smo šli spat. Naslednji dan, v soboto, smo vstali ob devetih in zajtrkovali. Dopoldne smo šli na izlet v Győr. Z nami je šla tudi sestrična, ker ona pozna mesto. Bili smo tudi na tržnici. Potem smo šli v mestno hišo. Opoldne smo šli v grško gostilno na kosilo in smo jedli gyros. Ob treh pa smo se vrnili v Györszentiván. Ob petih smo šli k sestri stare mame. Zvečer smo gledali video in šli zgodaj spat, ker smo bili zelo utrujeni. V nedeljo ob desetih smo šli k maši. Ko smo se vrnili, smo kosili in potem obiskali brata stare mame. Tudi tu so nas z veseljem sprejeli in nam ponudili dobro pecivo. Še malo smo se igrali na računalniku.

Hitro je minil čas in na žalost ob šestih smo se napotili domov. Pri sorodnikih sem se počutila zelo dobro.

Kristina Nagy 11.b-r.,
Gimnazija Monošter

Koline

Šli smo na obisk k babici. Mesar je zaklal prašiča. Nato mu je odrli kožo in ga razkosal. Meso so obesili na kavlje, da se ohladi. Babica pa je pripravila za kosilo jetra, meso, juho. Naslednji dan smo delali klobase, krvavice in pečenice. Ko so bile klobase narejene, smo jih nekaj pripravili za pokušino. Bile so zelo okusne.

Agoston Gyeček 4.r.,
OŠ G. Senik

Približuje se pomlad

Priljubljuje se pomlad. Toplo je. Oživijo drevesa, rastline. Spomladi cvetijo cvetice: zvonček, španski bezeg, žafran, potonika, mačeha, hijacinta, narcisa, vijolica, regrat, kalužnica, tulipan itd. Na polju se začne delo. Pšenica je tudi zelena. Na vrtu posejejo peteršilj, korenček, solato, rožice itd. Ptice priletijo nazaj: storklja, lastovka. Otroci in starši se sprehajajo in nabirajo rožice. To je zelo lepo. Rada imam pomlad.

Kitti Virovec 4.r.,
OŠ G. Senik

Moj papagaj

Doma imam papagaja. Ime mu je "Tonija". Imam ga zelo rada. Veliko je, zato je zelo debel. Kadar ga spustim iz kletke, je zelo vesel, zato se mi vsede na glavo. Ko postane lačen, se sam vrne v kletko.

Katalin Cato 4.r.,
OŠ G. Senik

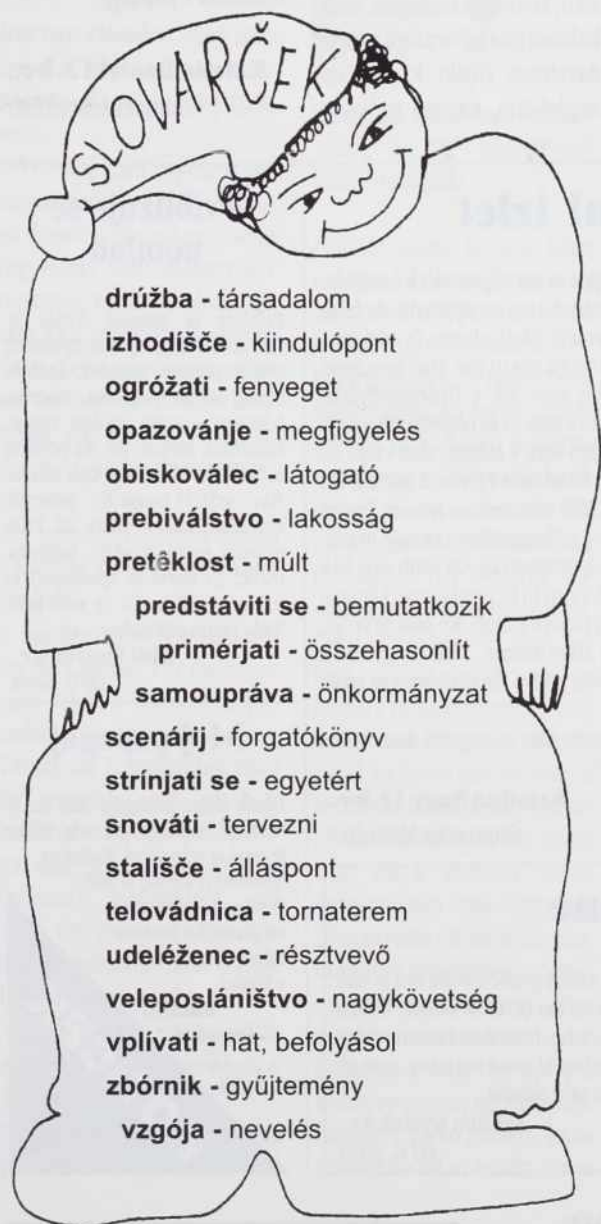
KOTIČEK

OTROŠKI

Vstali Gospod, ti si Pot in Cilj,
ti si življenje, ti si Ljubezen.

Paul Roth

Podpora manjšinskega sklada

Javni sklad za narodne in etnične manjšine na Madžarskem je na svojem zasedanju 18. marca odobril denarno podporo naslednjim samoupravam in organizacijam:

- * Zveza Slovencev na Madžarskem
- predstavitev v Prlekiji 100.000
- srečanje pevskih zborov 150.000
- slovenski kulturni praznik 130.000
- gledališka predstava v Videoklubu 220.000
- Društvo porabskih slovenskih upokojencev
- srečanje in kulturni večer 80.000
- * Budimpeštansko slovensko društvo
- razstava papirnatih cvetic 77.000
- * OŠ G. Senik
- lutkovna predstava Brezi straja nega straja 161.900
- * Slovenska samouprava G. Senik
- prireditve ob veliki soboti 90.000
- obnove pustnih šeg 96.000
- folklorni večer 100.000
- * Slovenska samouprava Verica-Ritkarovci
- srečanje sosedov 120.000
- * Slovenska manjšinska samouprava Mosonmagyaróvár
- slovenski klub 180.000

ZA SMEJ

Odgovor

V našoj ednoj krčmeji je etak vónapisano:

"Sto rad ma vino pa ženske pa lepau zna spejvati, lagvi človek ne more biti!"

Nakak je pa napiso odgovor: "Pij mojo vino, živi z mojo ženov, neš emo volau spejvati, samo omedlejavati."

Vzrok

Naša Ana se etognauk razčemeru pa etak pravi svojmi možej, Rudini: "Ti, Rudi! Strašno žmetno trpim, da ti vsepovsedik tau gučiš, ka si me prej zatok za ženo vzeo, ka tak dobro znam kūjati. Dobro vejš, ka dosta vse znam, depa kūjati pa nej. Zakoj tau delaš?"

Naš Rudi pa etak: "Zakoj, zakoj. Vej pa nikak morem lūdam raztomačiti, zakoj sam te vzeo. Ovak bi me za norca držali."

Čednejši od mene

Naš Vince se etognauk sreča s svojim najbauksim padašom, Šanjinom pa ma etak pravi: "Vejš, Šanji, ne morem vōstati toga Vendela."

Šanji pa: "Pa zakoj ga ne moreš vōstati?"

"Zakoj, zakoj. Zatok, ka ne trpim tiste, ki so čednejši od mene. Te vrajži Vendel je tistoga ipa, gda je mladi bio, tū odo za mojo ženov. Pa ma je ranč na misli nej prišlo, ka bi go za ženo vzeo."

I. B.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrték

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
 Naslov uredništva: H-9970
 Monošter, Deák Ferenc út 17,
 p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
 SOLIDARNOST D.D.
 Arhitekta Novaka 4
 9000 Murska Sobota
 Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92). ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine